

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ

Лацук А.О., здобувач вищої освіти
alinagerman789@gmail.com

Науковий керівник: Євдокімова М.О., к.е.н., доцент
Державний біотехнологічний університет

Нестача фінансових ресурсів у необхідному обсязі спричиняє порушення платіжної дисципліни та знижує рівень фінансової стійкості підприємств, а значить і національної економіки в цілому.

Розгортання інфляційних процесів, нестабільність національної валюти, скорочення власних ресурсів в результаті збиткової діяльності, недоступність через високу вартість кредитних ресурсів, загострення політичної та економічної нестабільності та багато інших факторів здійснюють негативний вплив на фінансово-господарську діяльність підприємств.

Існує багато підходів щодо визначення економічної сутності категорії «фінансові ресурси підприємства» і серед науковців, на сьогоднішній день, немає єдиної думки щодо сутності цієї категорії. В.М. Опарін визначає, що фінансові ресурси підприємства – це сукупність грошових фондів цільового призначення, сформованих у процесі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту, створеного на підприємстві, якими воно розпоряджається на правах власності або повного господарського відання і використовує на статутні потреби. [1]

Ми вважаємо, що фінансові ресурси підприємства – це грошові кошти, які знаходяться в розпорядженні підприємства та призначені для здійснення поточних витрат, витрат із розширеного відтворення, для виконання своїх фінансових зобов'язань та економічного стимулювання працівників.

Фінансові ресурси в національній економіці розосереджені по відповідних галузях і обслуговують всі сфери виробництва. Найбільше їх в промисловості – 31,6% від загальної кількості, це пояснюється тим, що дана галузь забезпечує економіку країни сировиною і продовольством, значну частку займає оптова і роздрібна торгівля - 20,1%. Найменша частка фінансових ресурсів припадає на охорону здоров'я та мистецтва, спорту, розваг та відпочинку – 0,2%. [2]

На підприємстві фінансові ресурси поділяються на власні,

залучені і позичені кошти. Формування власних фінансових ресурсів відбувається в результаті внутрішніх грошових потоків – це чистий дохід, і зовнішніх грошових потоків – це вклади засновників та безоплатна фінансова допомога. Залучені кошти підприємства отримують як відстрочку платежу за різними видами зобов'язань. Позичені кошти підприємства отримує або на фінансовому ринку, або у вигляді позик у фінансово-кредитних установах.

Показником структури капіталу є співвідношення між власними і позичковими коштами, це один із головних критеріїв оцінки фінансового стану підприємств. Збільшення частки власних коштів позитивно впливає на фінансово-господарську діяльність підприємств. Збільшення частки позичкових коштів тягне за собою додаткові витрати у вигляді сплати відсотків за кредитами, процентів по облігаціям, виплати дивідендів, які зменшують платоспроможність, ліквідність та фінансову стійкість підприємств.

Частка власних фінансових ресурсів на українських підприємствах має тенденцію до зниження. Власні кошти підприємства використовують для покращення матеріальної бази, рефінансування своєї діяльності, забезпечення розширеного відтворення. Для своєї поточної виробничої діяльності підприємства все більше користуються позиками і залученими коштами. Отже, підприємства все частіше здійснюють свою діяльність за рахунок позичкових коштів.

Щоб оцінити фінансовий стан підприємства необхідно проаналізувати фінансовий результат отриманий підприємством і порівняти цей результат зі структурою фінансових ресурсів. Сама структура фінансових ресурсів не відображає рівень ефективності їх використання та рівень функціонування підприємства. При позитивному значенні фінансового результату підприємство може брати позички, розраховуватися з кредиторами і при цьому мати прибуток.

Одним із факторів, що негативно впливає на кінцеві результати діяльності підприємств є недостатнє забезпечення фінансовими ресурсами. Підприємства не завжди можуть повною мірою оцінити свої можливості відносно зобов'язань за використання залучених коштів та визначити належне співвідношення між власними і позиченими коштами для досягнення позитивного результату від виробничо-фінансової діяльності.

Для раціонального формування і ефективного використання фінансових ресурсів підприємству потрібно враховувати наступні аспекти: притримувати необхідний рівень платоспроможності та ліквідності підприємства для покриття своїх поточних зобов'язань, слідкувати за ефективним використанням фінансових ресурсів, проводити постійний контроль виробничої діяльності для забезпечення належного рівня рентабельності, мати оптимальну структуру власних та залучених коштів, що в свою чергу, забезпечить платоспроможність підприємства у майбутньому. [2]

На формування і використання фінансових ресурсів підприємства впливають різноманітні чинники зовнішнього і внутрішнього середовища. До внутрішніх можна віднести: якість фінансового, податкового і управлінського обліку; аналіз ринку продукції; організацію управління фінансовими ресурсами; цінову політику, аналіз цін конкурентів, забезпечення зв'язку збуту з виробництвом. До основних факторів зовнішнього середовища можна віднести: інфляцію, нормативно-правове регулювання діяльності, економічний та політичний стан країни. [3]

На сьогодні негативний вплив на ефективне використання фінансових ресурсів має кризовий стан економіки, який існує незалежно від дій підприємств. Одночасно підприємства мають внутрішні резерви для підвищення ефективності використання фінансових ресурсів, на які вони можуть впливати. До головних чинників в організації управління фінансовими ресурсами підприємства необхідно віднести ефективну роботу фінансового менеджера, який відповідає за забезпечення належного рівня формування та використання фінансових ресурсів. Фінансові ресурси виступають основою функціонування підприємств різних галузей економіки. В умовах існуючої нестабільної економічної ситуації в Україні, фінансові ресурси при їх правильному формуванні та використанні будуть забезпечувати безперервне виробництво та функціонування підприємств.

Література.

1. Опарін В. М. Фінансові ресурси та суспільний капітал. *Вісник НБУ*. 2001. № 7. С. 26-28.
2. Тітенко З.М., Пастушенко А.В. Проблеми формування та використання фінансових ресурсів підприємств/ *Економічний форум*. 2019. №4. С. 173-177.
3. Бражник Л.В. Фінансові ресурси підприємства: їх формування та використання *Економіка та суспільство*. 2018. № 14. С. 778-783.